

Що ми можемо МОГТИ....

«**Могти**».... Також «дієслово модальне».

Цікава його суфіксально-семантична роль. Це коли дієслово «**могти**» в ролі суфікса.

Причому мова тут про «релікт-суфікси» (про «редуковані суфікси», про суфікси «спотворені»).

Нам необхідно було оснастити частину «релікт-суфіксів» жестами-аналогами, пояснити логіку жесто-супроводу на наших ЮТуб-Роликах.

Тому тут подаємо нашу неповну версію семантичного огляду дієслова «**могти**».

І його жестів-аналогів.

Можлив(о)» – ймовірно, припустим(о), вірогідно. (подія/ факт відбулися-існують-стануться – без участі моєї волі або чиеїсь волі).

Коментар- символ : **«може статися також (крім іншого) і так/ так».**

Також вживається як жест-супровід **для** сполучника **«а б о»** (сміслові тлумачення : **«або так або інакше»**)

«Можна», до-з-волен(о) — мною.

Два смислових тлумачення : «до-з-воляю сам» – **собі/ або ж «хтось до-з-волив» – мені.** Кисті з положення «зовнішньою стороною вгору» (верхній частина малюнка)

переводяться в положення «відкриті долоні» (долонями вгору) і одночасно руки розводяться в різні боки.

Жест символізує фразу : **«у мене – свобода діяти».**

«**Могти**», «**Можу**» = «**здатен**» (можеш ↔ здатен/ можете, можуть ↔ здатні).

Жест складається **з двох фаз**. Спершу кисті (зворотною стороною до партнера) піднімаються (не піднімаючи ліктів по горизонту) до рівня плечей-підборіддя.

Після цього (не піднімаючи ліктів, – передпліччя вертикальні) кисті повертаються долонями до партнера з одночасним розведенням рук на ширину плечей.

Жест-символ : «розкриваю свої можливості, свою силу».

А, **взагалі-то**, знайдете **цю жестикуляцію на сайті «Доба новітня»**, **на ЮТубі «Доба новітня»**.

.....

... Далі ми пропонуємо свою кінематичну/ проксемічну і, звичайно, смислову/ семантичну версію використання «спотворених суфіксів» при особовому відмінюванні модального «мати». В майбутньому часі.

Розглядатимемо конструкти типу : «Ми мати-ме-мо робити/ до-віряти/ по-важати»

Наша гіпотеза семантичної ролі суфіксів «-ме» і «-мо».

.....

... Дві версії (**А і Б**) тлумачення (з контентом «додаток-номінатив» і з контентом «виконавче дієслово»). Валентність модального «мати» дозволяє : і «маю довіру», і «маю довіряти».

В наш конструкт **червоним кольором** вставляємо слово-гіпотезу **«задум/ думки»**. Слово- гіпотезу, яке (свого часу/ в давнину) — могло би служити тимчасовою — «логіковою ланкою». При — «суфіксальному формуванні» майбутнього часу» : «мати-ме-мо».

Це — наша спроба реконструкції мовної логіки наших предків.

А - Версія (з контентом «додатком-номінатив»)

«Ми **мати** **задум** **Можемо** : довіру.

«Ми **мати** **Можемо** : **думки** — до-віру

[«Задум мати можемо який ?» *Задум «Мати довіру».*]

{ Рос. Аналог : мы должны мочь : иметь доверие }

Реконструкція давньої «логіки творення» майбутн.часу.

«Ми **мати-1** **Можемо** — **думки** (задум/ необхідність/ рішення/ намір/ спробу/ нагоду- випадок / ймовірність/ щастя/ прикрість) : «**мати-2** до-віру»

1. **Мати-1** = **Мати-1**. 2. **Можемо** = **ме**. 3. **Мати-2** = **МО(а)**

Чому «Ма» замінилося на «Мо» ? Одне з пояснень : **завдяки «редукції»** («редукцію» і «чергування» при словотворенні застосовують також і для **фонічної легкості-зручності**).

Давні мовці в слові «м^атимемо» — **наголос** зберегли на «**А**»? Так. Українці намагаються **зберігати наголос** — **на корені слова**.

А далі — **за законами вокалу** : найвільніший голосний «А» (найбільш «**відкинена**» щелепа/ максимально відкритий рот/ **найменш напружені губи-щоки**, — м'язи обличчя). Згадаймо вокальні вправи : «ма-мо-му».

А коли співаємо «мо»? Щелепа «підібрана», губи «скруглені».

На «му» взагалі губи «в трубку», мінімальний отвір. Так?

В слові «матимемо» звук «а» **в кінці слова фонічно-вокально недоцільний/ не зручний**. Тому наші предки ненаголошений «а» замінили на фонічно/ вокально слабший (ненаголошений) «о».

Отже «нейро-оснащення» слова «мати-ме-мо» жестами — **слід зробити в такій послідовності** : жест для «мати» + жест «могти» + жест «мати» (всупереч кінцевому звуку «о»).

Бо семантика жестів (при створенні нейро-коренів) важливіша за фоніку-звучання.

Б – Версія (з контентом «виконавче дієслово») :

Ще раз реконструюємо давню «логіку творення» майбутн. часу. дієслова «мати» (1 особа множини, — «ми матимемо»).

Беремо версію **А** (контент «додаток-номінат.») і переходимо до версії **Б** (контент «виконав. дієслово»).

А. «Ми мати-1 **МожЕ**мо — думки (задум/ необхідність/ рішення/ намір/ спробу/ нагоду- випадок / ймовірність/ щастя/ прикрість) : «мати-2 до-віру».

Б. «Ми мати-1 **МожЕ**мо — думку (задум/ необхідність/ намір/ нагоду- випадок/ щастя/ прикрість) : МОгти до-віряти/ довірити/ довіритися»

{ Рос. Аналог : мы должны мочь : доверять/ доверить/ довериться }

Значно простіше семантично і жестикуляційно (у майбутньому часі) виглядають 2, 3 особи однини та множини.

«Ти **мати**-меш до-віру» і «Ти **мати**-меш довіряти». Для третьої особи однини : «Він **мати**-ме» = «Він **мати** **можЕ**».

Він/ вона/ воно **мати-мЕ** довіру, довіряти/ довірити/ довіритися.

Він/ вона/ воно **мати-мЕ** довіряти/ довірити/ довіритися.

«**О**» (на кінці слова) замість «**Е**» — ми пояснимо «законами вокалу фоніки-фонетики» (чергування/ редукція).

Відповідно і два жести для жесто-супроводу і «мати-меш» і **мати-ме** : жести-аналоги (див. ЮТуб-Ролики) «**мати**» + «**МОГТИ**». (див. відповідні ЮТуб-Ролики на «Доба новітня»)

Великі труднощі відсутні і при жестикуляційно- семантичній організації (у майбутньому часі) супроводу для 2, 3 особи множини. «Ви мати-ме-те довіру/ довіряти» ? Тлумачимо так : «мати» + Можете (для суфікса «МЕ», — для кінцевого члена «реліктового конструкта»)

«Ви «мати» + Можете довіру».

«Ви «мати» + Можете — намір (задум/ необхідність/ рішення/ намір/ спробу/ нагоду- випадок / ймовірність/ щастя/ прикрість) : до-віряти/ довірити/ довірися».

Як можна тлумачити жестикуляційно частку «-те» ? ...

Можна супроводити частку «-те» жестом-аналогом слова «також». А можна і без жеста ...

«Вони «мати» + Можу-ть довіру».

«Вони «мати» + Можу-ть — щастя (задум/ необхідність/ рішення/ намір/ спробу/ нагоду- випадок / ймовірність/ щастя/ прикрість) : до-віряти/ довірити/ довірися».

Нам скажуть : навіщо так ускладнювати і без того важку українську мову ? Хіба не простіше сказати «Вони будуть довіряти» замість «Вони матимуть довіряти» ?

Правда і тут є певні незручності : «Вони матимуть довірися» сказати можна.

А от «Вони будуть/ будучи-муть ?? довірися??»

Хіба таке входить в «джентльменський набір» вишуканої мови нашої еліти ? А «проти народ» зрозуміє про що йдеться ?

Чекайте-чекайте, а якщо «Вони муситимуть довірися» ? Точно ! Так — «можна» !

Тільки «Мусити-муть» знов-таки — дієслово «модальне». І відмінюється знов таки : «ми мусити-ме-мо», «він мусити- ме»...

І, взагалі, як нам тоді бути з дієсловами «немодальними» : «Вони довіряти-муть» або з «Вона приходить-ме до думки, що ми їй довіряти-ме-мо» ?

Що робити нам з «Ми писати-ме-мо» ?

Або з «Йому писати-муть скарги» ? Ну, то що ?

Слава «модальній жестикуляції» ?